

ΥΨΗΠΤΕ – ΓΓ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Αυτοτελές Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού &
Διυπουργικού Επικοινωνιακού Συντονισμού

ΥΓΕΙΑ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Νομιμοποιείται η καλλιέργεια φαρμακευτικής κάνναβης στην Ελλάδα

Ο δρόμος για την εγχώρια παραγωγή φαρμακευτικής κάνναβης ανοίγει με το νομοσχέδιο «Διατάξεις για την Παραγωγή Τελικών Προϊόντων Φαρμακευτικής Κάνναβης» που ψηφίστηκε στη Βουλή των Ελλήνων στις 2 Μαρτίου 2018.

Ρυθμίζοντας το πεδίο παραγωγής, ελέγχου και διάθεσης των σκευασμάτων που περιέχουν φαρμακευτική κάνναβη, το εγκριθέν νομοσχέδιο -για το οποίο συνεργάστηκαν τα Υπουργεία Υγείας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Οικονομίας & Ανάπτυξης- δίνει τη δυνατότητα σε φυσικά και νομικά πρόσωπα να καλλιεργούν ποικιλίες κάνναβης για την επεξεργασία των πρώτων υλών και γενικότερα των ουσιών αυτών με αποκλειστικό σκοπό την παραγωγή τελικών προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης στην Ελλάδα.

Το νομοσχέδιο για την φαρμακευτική κάνναβη αποτελεί μια σημαντική εξέλιξη στον τομέα, κατόπιν της ψήφισης του νόμου περί εξαρτησιογόνων ουσιών το 2013, με τον οποίο εξαιρείτο η κλωστική κάνναβη από τις ουσίες που υπάγονται στα ναρκωτικά, καθώς και της νομιμοποίησης της παραγωγής της κλωστικής κάνναβης στην Ελλάδα (2016).

Σύμφωνα με τους αρμόδιους φορείς, στα σημαντικότερα οφέλη που αναμένονται από την υλοποίηση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου περιλαμβάνονται:

- Διευκόλυνση της πρόσβασης των Ελλήνων ασθενών σε εγχωρίως παραγόμενα προϊόντα ιατρικής κάνναβης
- Προώθηση επενδυτικών πρωτοβουλιών
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στους τομείς της καλλιέργειας, μεταποίησης, ελέγχου ποιότητας και εξαγωγής προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης
- Αύξηση των δημοσίων εσόδων (οικονομικά οφέλη από τις εξαγωγές τελικών προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης και τη φορολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων του κλάδου)
- Διεύρυνση της παραγωγικής βάσης για τους Έλληνες αγρότες (συνεταιριστικά σχήματα, δημιουργία ευκαιριών για καλλιέργεια καινοτόμων προϊόντων)
- Εισαγωγή της πράσινης επιχειρηματικότητας στην ελληνική γεωργία

Εν τω μεταξύ, έχουν αρχίσει να διοργανώνονται σε τοπικό επίπεδο (Τρίπολη, Ξάνθη, κ.λπ.) ενημερωτικές συναντήσεις ενδιαφερόμενων φορέων με τη συμμετοχή Δήμων, κρατικών λειτουργών, στελεχών του αγροτικού τομέα, ιδιωτικών εταιρειών, εκπροσώπων δημοτικών και περιφερειακών Οργάνων, κ.ο.κ., που στοχεύουν στην ενημέρωση για το ζήτημα της καλλιέργειας θεραπευτικής κάνναβης, τη μεταποίηση, το ισχύον νομικό καθεστώς, και συναρτώμενα θέματα, στο πλαίσιο της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχονται με το νέο νόμο στον τομέα της παραγωγής και των επενδύσεων.

Η Καινοτομία συναντά την Αμυντική Βιομηχανία

Η προώθηση της καινοτομίας και η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στον τομέα της Άμυνας βρέθηκαν στο επίκεντρο της διημερίδας με τίτλο «Η Καινοτομία συναντά την Αμυντική Βιομηχανία» (8- 9 Μαρτίου 2018), την οποία διοργάνωσε η [Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων \(ΓΔΑΕΕ\)](#) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Στη διάρκεια της διημερίδας παρουσιάστηκαν, μεταξύ άλλων, οι εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με σκοπό την προετοιμασία της Εγχώριας Αμυντικής Βιομηχανίας (ΕΑΒΙ) ενόψει της έναρξης χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Βιομηχανικής Ανάπτυξης στον τομέα της Άμυνας (European Defence Industrial Development Program-EDIDP). Επιπλέον δόθηκε η ευκαιρία σε ελληνικές ΜΜΕ να κάνουν ολιγόλεπτες παρουσιάσεις καινοτόμων προγραμμάτων τους, τα οποία θα μπορούσαν με τις κατάλληλες προσαρμογές να αξιοποιηθούν στην αμυντική βιομηχανία.

Στους στόχους του EDIDP περιλαμβάνονται: η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και των διασυνοριακών συνεργειών, η παραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων βάσει των συμφωνημένων απαιτήσεων των κρατών μελών και η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ έρευνας και παραγωγής. Έμφαση δίνεται επίσης στην αξιοποίηση της καινοτομίας από τον εμπορικό στον αμυντικό τομέα (spin in).

Ειδική αναφορά έγινε στη σημασία της [Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας \(PESCO\)](#) για την Ελλάδα,

με έμφαση στο γεγονός ότι η χώρα μας συμμετέχει ουσιαστικά στο σκληρό πυρήνα του υπό διαμόρφωση τομέα της Άμυνας της Ε.Ε. Επιπλέον, όπως σημειώθηκε, ενισχύονται η άμυνα της χώρας και η ελληνική αμυντική βιομηχανία (συμμετοχή σε συνεργατικά προγράμματα, ενίσχυση της Έρευνας & Τεχνολογίας, διασυνοριακές συνεργασίες, αύξηση των θέσεων απασχόλησης).

Μόλις δύο ημέρες νωρίτερα, στις 6 Μαρτίου 2018, είχε πραγματοποιηθεί συνεδρίαση του [Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε. για θέματα Άμυνας](#), στην οποία εγκρίθηκε «οδικός χάρτης» (road map) για την εφαρμογή της Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας των κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα της Άμυνας, καθώς επίσης 17 έργα προς υλοποίηση -σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η ανάπτυξη δυνατοτήτων και η επιχειρησιακή ετοιμότητα- δύο εκ των οποίων είναι ελληνικές προτάσεις.

Σ.Γ.

Εθνική Αμυντική και Βιομηχανική Στρατηγική

Η διημερίδα «Η Καινοτομία συναντά την Αμυντική Βιομηχανία» εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο υλοποίησης της [«Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής»](#) (ΕΑΒΣ- Μάρτιος 2017), με σκοπό την εγκαθίδρυση και διατήρηση μιας εγχώριας αμυντικής τεχνολογικής-βιομηχανικής βάσης στους στρατηγικούς τομείς άμυνας και ασφάλειας. Η ΕΑΒΣ περιλαμβάνει την προώθηση συνεργειών με μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και φορείς έρευνας και καινοτομίας, όπως πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, ώστε να ενσωματωθούν στην αλυσίδα εφοδιασμού της Άμυνας.

Στο πλαίσιο της ΕΑΒΣ δρομολογούνται μέτρα για την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και για την προώθηση των εξαγωγών και της εξωστρέφειας της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας. Επιδιώκονται η μετατροπή του μεγαλύτερου μέρους των αμυντικών δαπανών σε εγχώρια απασχόληση, η συγκράτηση στη χώρα του τεχνικού-επιστημονικού δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης, η αξιοποίηση της υφιστάμενης τεχνογνωσίας και η συμβολή της στην ανάπτυξη της χώρας.

Σ.Γ.

Ενίσχυση του ελληνικού αγροδιατροφικού τομέα

Ο αγροδιατροφικός τομέας αποτελεί βασική συνιστώσα του αναπτυξιακού μοντέλου που προωθείται για τη χώρα καθώς πρόκειται για έναν τομέα της ελληνικής οικονομίας με μεγάλα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Ήδη από τα 800 επενδυτικά σχέδια ύψους 2 δισ. ευρώ, που υποβλήθηκαν το 2017 στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου, περίπου το ένα τρίτο αφορά τον κλάδο της αγροδιατροφής συμπεριλαμβάνοντας τόσο την πρωτογενή παραγωγή όσο και το κομμάτι της μεταποίησης.

Επίσης, η σύνδεση του αγροδιατροφικού κλάδου με την καινοτομία και την τεχνολογία αλλά και με τον τουρισμό μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των εξαγωγών με πολλαπλάσια οφέλη για τη χώρα.

Η αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του αγροδιατροφικού τομέα πραγματοποιείται στο πλαίσιο των παρακάτω δράσεων:

➤ Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης- ΠΑΑ (2014-2020): Το ΠΑΑ διαθέτει πόρους 5,6 δισ για έργα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα του αγροδιατροφικού κλάδου από την ενίσχυση της πρωτογενούς παραγωγής, μέσα από τη μεταφορά

γνώσης και την προώθηση της καινοτομίας και της έρευνας, μέχρι την υποστήριξη συμπράξεων για τη σύνδεση της γεωργικής παραγωγής με τη φυσική, πολιτιστική και αγροτική παράδοση, καθώς και με το τουριστικό δυναμικό της χώρας.

➤ Φόρουμ Αγροδιατροφής – Βιομηχανίας – Τουρισμού: Το Φόρουμ έχει συσταθεί με τη συνεργασία των Υπουργείων Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τουρισμού με σκοπό την ανάπτυξη και τη σύνδεση της αγροδιατροφής και της μεταποιητικής βιομηχανίας με τον τουρισμό, μέσα από τη δημιουργία ολοκληρωμένων αλυσίδων αξίας, οι οποίες θα στηρίζουν την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των εγχώριων προϊόντων, την εξωστρέφεια και την απασχόληση.

➤ Πρωτοβουλία για το «Ελληνικό Σήμα»: Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης σε συνεργασία με το Enterprise Greece έχουν ανακοινώσει από τον περασμένο Σεπτέμβριο την έναρξη προγράμματος για τη διαμόρφωση Ελληνικού Σήματος στα προϊόντα αγροδιατροφής, προϋπολογισμού 34,5 εκατ. ευρώ. Σκοπός είναι η ανάπτυξη ενιαίας ταυτότητας για τα προϊόντα του αγροδιατροφικού τομέα και τις συναφείς υπηρεσίες που χρησιμοποιούν ή αξιοποιούν τα προϊόντα αυτά, προκειμένου να βελτιωθεί η θέση των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές.

Τέλος, γίνονται προσπάθειες από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ώστε μέσα στο 2018 να συσταθεί Ταμείο χρηματοδότησης και στήριξης επενδύσεων του αγροτικού τομέα σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

I.E.

Η ψηφιακή τεχνολογία στην υπηρεσία της ελληνικής γεωργίας

Ο «Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Αγροτικού Τομέα» είναι μια δράση του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης η οποία συμβάλλει στη μετάβαση του ελληνικού αγροτικού τομέα και της ελληνικής αγροτικής παραγωγής από τις παραδοσιακές στις σύγχρονες καλλιεργητικές μεθόδους με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Πρόκειται για μια τεχνολογική πλατφόρμα συλλογής δεδομένων που αφορούν την αγροτική παραγωγή (κατάσταση καλλιέργειας, καιρικές συνθήκες κλπ) με τη βοήθεια εφαρμογών τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και ψηφιακών υποδομών συνολικού προϋπολογισμού 33,5 εκατ. ευρώ.

Η πλατφόρμα θα συνδέει παραγωγούς, οργανώσεις παραγωγών, γεωργικούς συμβούλους ερευνητικά ιδρύματα, τοπική αυτοδιοίκηση και άλλους φορείς που εμπλέκονται με τη γη και την παραγωγική διαδικασία. Οι αρχικώς ωφελούμενοι ανέρχονται σε 450.000, ενώ υπολογίζεται ότι μπορεί να επιτευχθεί εξοικονόμηση πόρων και μείωση του κόστους παραγωγής μέχρι και 45%.

Για τον πιο αποτελεσματικό σχεδιασμό της πλατφόρμας μέσω της χρήσης μεθόδων Γεωργίας Ακριβείας και συστημάτων νέων τεχνολογιών, υπογράφηκε στις 15.3.2018 [Μνημόνιο Συνεργασίας](#) ανάμεσα στα Υπουργεία Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

I.E.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Έρευνα & εκμετάλλευση υδρογονανθράκων - Κύρωση συμβάσεων

Με την ευρεία συναίνεση της Βουλής κυρώθηκαν στα τέλη Φεβρουαρίου 2018 οι τέσσερις συμβάσεις μίσθωσης για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και τριών εταιριών. Οι συμβάσεις αφορούν στις περιοχές:

- «Άρτα – Πρέβεζα» και «Βορειοδυτική Πελοπόννησος» (Ελληνικά Πετρέλαια Ανώνυμη Εταιρία)
- «Αιτωλοακαρνανία» (Energean Oil & Gas)
- Θαλάσσια περιοχή 2, «Ιόνιο Πέλαγος» (Total E&P Greece B.V. – Edison International SpA – Ελληνικά Πετρέλαια Ανώνυμη Εταιρία)

Ειδικότερα η τρίτη σύμβαση που αφορά τη θαλάσσια περιοχή 2 στο Ιόνιο με την Total, την Edison και τα ΕΛΠΕ, αποτελεί πρότυπο για εκείνες που θα ακολουθήσουν, διότι η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που τη συνοδεύει εξαιρεί ρητά τις περιοχές Natura, προβλέποντας μάλιστα ζώνη ασφαλείας 1 χιλιομέτρου από αυτές. Ένα εξίσου σημαντικό χαρακτηριστικό των συμβάσεων είναι ότι σε καμία από αυτές δεν προβλέπεται η εφαρμογή της τεχνικής του fracking (τεχνική οριζόντιας διάτρησης και υδραυλικής ρωγμάτωσης).

Το ενδιαφέρον που επέδειξαν μεγάλες ξένες εταιρίες να συμμετάσχουν στη διαδικασία, υπογράφοντας τις προαναφερθείσες συμβάσεις, σε συνδυασμό με το ενδιαφέρον που έχει επιδείξει η ΕκχοπMobil για περιοχή στην Κρήτη, καταδεικνύουν το γεγονός ότι η Ελλάδα, πέρα από κόμβος μεταφοράς ενέργειας, μπορεί να γίνει και χώρα παραγωγός, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της: τη γεωγραφική θέση και τον πλούτο του υπεδάφους.

Γ.Α.

ITB Berlin 2018: Ενθαρρυντικά μηνύματα για την Ελλάδα

Εντυπωσιακή υπήρξε η παρουσία της Ελλάδας στην [ITB Berlin 2018](#), που έλαβε χώρα στη γερμανική πρωτεύουσα από 7 έως 11 Μαρτίου. Η διοργάνωση, που πραγματοποιείται σε ετήσια βάση, αποτελεί μια από τις σπουδαιότερες διεθνείς εκθέσεις παγκοσμίως στον τομέα του τουρισμού.

Συγκεκριμένα, το ελληνικό ομαδικό περίπτερο περιελάμβανε 166 εκθέτες μεταξύ των οποίων εκπροσώπους ξενοδοχείων, τουριστικών γραφείων, δήμων, περιφερειών, καθώς επίσης και φορείς παροχής υπηρεσιών.

Ο ΕΟΤ, με την υλοποίηση μιας σειράς δρώμενων, όπως για παράδειγμα το live cooking, επιχείρησε να

αναδείξει το τουριστικό προϊόν, με άμεσο στόχο την προσέλκυση επισκεπτών στη χώρα για το επόμενο έτος.

Σημειώνεται επίσης ότι η Ελλάδα, ως τουριστικός προορισμός, πρωταγωνιστεί στις δημοφιλέστερες επιλογές των Γερμανών ταξιδιωτών και επισημαίνεται ότι αναμένεται περαιτέρω αύξηση της τουριστικής κίνησης από τη Γερμανία εντός του 2018.

Επιπλέον, στο φεστιβάλ τουριστικών ταινιών, που οργανώθηκε στα πλαίσια της έκθεσης, η Ελλάδα, έλαβε το δεύτερο βραβείο παγκόσμιου προορισμού και το πρώτο στην Ευρώπη για το βίντεο του ΕΟΤ "[Greece- A 365-Day Destination](#)", στο οποίο παρουσιάζονται εικόνες της χώρας κατά τη διάρκεια των τεσσάρων εποχών του χρόνου.

Φέτος, στην ITB συμμετείχαν πάνω από 10.000 εκθέτες από 186 χώρες, ενώ οι επισκέπτες άγγιξαν τις 170.000, αριθμό ρεκόρ σε σχέση με τον αντίστοιχο της περασμένης χρονιάς. Η έκθεση συνιστά, τέλος, μία σημαντική ευκαιρία για τη δικτύωση και τη σύναψη συμφωνιών και συνεργασίας μεταξύ παραγόντων του τουρισμού διεθνούς κύρους, ενώ παράλληλα θεωρείται, κατά κάποιο τρόπο, βαρόμετρο για την πορεία της τουριστικής βιομηχανίας.

Χ.Σ.

Σύνταξη και Επιμέλεια:

Γεώργιος Αγγελετόπουλος, Σωτηρία Γκότση, Ιουλία Ελματζόγλου, Μαρία Λουκά, Χριστίνα Σκανδάλη